

Навчальна програма курсу за вибором “Мнемічні таємниці” для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти

Автори програми:

Г. А. Чепурний – освітній технолог, педагог, психолог, бізнес-тренер, президент Всеукраїнської асоціації розвитку творчої особистості “ВАРТО”, голова оргкомітету Міжнародного фестивалю освітніх технологій “Перспектива”;

К. В. Стародубцева – заступник директора комунальної установи “Одеський методичний центр освітніх ініціатив”, учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії, “Старший учитель”; аспірантка Південно-українського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського, освітній технолог Всеукраїнської асоціації розвитку творчої особистості “ВАРТО”.

Зміст

1. Пояснювальна записка
2. Результати навчання й орієнтовний зміст навчання
3. Календарно-тематичне планування
4. Список використаних джерел

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму курсу за вибором “Мнемічні таємниці” розроблено відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018 р.), Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (2018 р.) та Типової освітньої програми початкової освіти, розробленої під керівництвом Р.°Б. Шияна (2018 р.) для учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти.

У сучасних умовах розвитку суспільства відбувається активне збільшення інформації, яку мають засвоїти учні, тому здійснюється пошук оптимальних форм і методів навчання, які допоможуть уникнути механічного запам’ятовування, підвищити зосередження уваги, а також сформувати відповідні навички для полегшення засвоєння нової інформації. Освіта, яку здобувають в атмосфері любові й відповідальної діяльності, допомагає дитині мати бажання та змогу успішно розвиватися. Від ефективного подолання освітніх проблем залежить майбутнє нашої держави.

Для оптимізації інтелектуальної діяльності учнів молодшого шкільного віку, підвищення їхньої працездатності в умовах сучасної освіти доцільно використовувати технології мнемотехніки, які дозволяють сформувати та розвинути навички ефективного засвоєння інформації, досягти зниження тривожності та напруження у стресових ситуаціях. Методика мнемотехніки має здоров’язбережувальний характер.

Навчальну програму “Мнемічні таємниці” для учнів 1–4 класів створено на основі навчально-методичного посібника “Освітня мнемотехніка”, який схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (лист ІІ від 27.05.2020 р. №22.1/12-Г-310) для полегшення всіх традиційних форм навчання.

Мнемотехніка (від грец. *μνήμη* – пам’ять і *τέχνη* – мистецтво) – це технологія поліпшення засвоєння нової інформації через свідоме утворення асоціативних зв’язків за допомогою спеціальних методів та прийомів.

Метою програми є формування і розвиток в учнів молодшого шкільного віку вмінь та навичок ефективно засвоювати складний для сприймання програмовий матеріал через опанування технології мнемотехніки.

Реалізація змісту програми спрямована на вирішення таких **завдань**:

- розвивати пізнавальні здібності особистості: творче, логічне, образне мислення;
- стимулювати бажання учнів ставити перед собою свідомі мнемічні цілі (запам’ятати, пригадати, відтворити) і прагнення їх досягти;
- спиратися на закономірності мимовільного запам’ятовування молодшими школярами, розвивати довільну пам’ять, смислове й опосередковане запам’ятовування;
- формувати в учнів уміння виконувати завдання усвідомлено, вдумливо й уникати механічного засвоєння;
- формувати позитивну мотивацію до навчання через створення ситуацій успіху, сприяти розвитку в учнів упевненості у власних можливостях;

- розвивати комунікативні здібності молодших школярів через збагачення лексичного запасу, введення його в активну лексику через оперування вербальними і невербальними асоціаціями;
- формувати ключові компетентності та наскрізні вміння, необхідні у повсякденному житті і трудовій діяльності та достатні для вивчення різних дисциплін і продовження освіти;
- створити позитивну, доброзичливу атмосферу співпраці та взаємодії через індивідуальну, парну, групову форми роботи для отримання дітьми задоволення від процесу навчання.

Програму укладено з урахуванням таких **принципів** навчання:

- науковості, системності й послідовності, доступності, свідомості, активності;
- наочності, творчого потенціалу вчителя;
- практичної спрямованості змісту;
- наступності й перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- здоров'язбереження, адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння усно і письмово висловлювати власні думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати різні факти, ефективно спілкуватись;
- здатність спілкуватися рідною мовою в різних комунікативних ситуаціях;
- математична компетентність, що передбачає усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають пізнавати себе і навколишній світ через спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу для забезпечення подальшої здатності успішно навчатися;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає дотримання правил безпечного використання засобів інформаційно-комунікаційного обладнання;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування вмінь і навичок, необхідних для подальшого навчання;

– громадянські та соціальні компетентності, що передбачають ідентифікацію себе як громадянина України, дотримання здорового способу життя.

Програма зорієнтована на формування таких наскрізних умінь, як читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, співпрацювати з іншими особами.

Структура навчальної програми

Навчальна програма “Мнемічні таємниці” розрахована на 136 годин (по 34 години у кожному класі з розрахунку 1 година на тиждень за рахунок варіативного складника Типового навчального плану).

У програмі конкретизовано зміст навчального матеріалу для кожного класу і подано відповідні вимоги щодо навчальних досягнень учнів.

Навчально-методичне забезпечення:

- Навчально-методичний посібник “Освітня мнемотехніка”;
- робочі зошити із мнемотехніки “Мнемічні таємниці” для учнів 1–4 класів;
- навчально-методичні та навчально-розвивальні комплекси: “Числа та їх таємниці”, “Таємниці Піфагора, або Майстер арифметики”, “Мнемоабетка, або Секрети алфавіту” тощо;
- набори наочності;
- роздавальний матеріал (листівки, колажі, картки, тактильні дощечки тощо);
- різноманітні завдання для учнів;
- дидактичні ігри, мнемотренажери, мнемічні ігри, медіаматеріали.

Основні особливості програми

Доцільно використовувати мнемічні зарядки, які допоможуть засвоїти потрібну інформацію.

Розподіл годин у навчальній програмі орієнтовний. Учитель може вносити зміни до використання годин, відведених програмою на вивчення окремих тем; змінювати послідовність викладення матеріалу залежно від умов навчання.

Учитель пропонує учням вільний вибір способів засвоєння нової інформації, різноманітні методи і прийоми, що допоможуть здійснити індивідуальний підхід до розвитку мнемічних процесів.

Під час реалізації навчальної програми здійснюється педагогіка партнерства, яка ґрунтується на взаємодії між учнем, учителем і батьками та їх ефективним спілкуванням.

Рекомендації щодо роботи з навчальною програмою

Проводити тестування після вивчення теми.

Відповідно до зазначених мети і завдань у кожному класі курсу “Мнемічні таємниці” виокремлені такі змістові лінії: “Мнемотехніка та її секрети”, “Цікаво про важливе”, “Таємниці математики”, “Мовні таємниці”, “Моя країна^о – Україна”.

Змістова лінія “**Мнемотехніка та її секрети**” спрямована на формування вмінь і навичок ефективного засвоєння складної для сприймання інформації; стимулювання бажання учнів ставити перед собою свідомі мнемічні цілі (запам'ятати, пригадати, відтворити) і прагнення їх досягати; спиратися на закономірності мимовільного запам'ятовування молодшими школярами, розвивати довільну пам'ять, пізнавальні здібності особистості; творче, логічне, образне мислення.

Змістова лінія “**Цікаво про важливе**” спрямована на пізнання природи, її різноманітності, взаємозв'язок об'єктів і явищ природи, встановлення зв'язків між неживою і живою природою; формування бережливого ставлення до природи; розвиток відповідальної поведінки людини у довіллі; здорова і безпечна поведінка вдома, у школі, у довіллі, алгоритми у житті; прогнозування наслідків небезпечних дій, відповідальне ставлення до особистої безпеки та безпеки інших.

Змістова лінія “**Таємниці математики**” спрямована на формування понять арифметичних дій додавання і віднімання, множення і ділення; задача, її складники; дроби; діаграми; вимірювання величин; оперування величинами; формування здатності розрізняти геометричні фігури за їх істотними ознаками.

Змістова лінія “**Мовні таємниці**” спрямована на засвоєння учнями мовних одиниць; опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису; формування вмінь послуговуватись українською мовою в усіх сферах життя; розвивати комунікативні здібності; збагачувати лексичний запас.

Змістова лінія “**Моя країна – Україна**” спрямована на формування розуміння громадянських прав та обов'язків як члена суспільства, вивчення своєї історії та символів держави, культури, звичаїв; вивчення творів усної народної творчості; значення внеску українців у винаходи людства та світову культурну спадщину.

Матеріал передбачає пропедевтичний характер.

Очікувані результати:

1. Усвідомлене опрацювання навчального матеріалу (понять, визначень, правил, словникових слів, віршів, текстів, фактів тощо) відповідно до програмових вимог Нової української школи.
2. Формування навичок учнів до самонавчання.
Закріплення основних компонентів, уміння вчитися самостійно, усвідомлено.
3. Працювати з різними видами інформації: образною, текстовою, цифровою; вміти її перетворювати, зберігати в пам'яті, відтворювати.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; діагностувати досягнення наприкінці вивчення кожної теми; систематично відпрацьовувати і повторювати навчальний матеріал; мотивувати прагнення одержати максимально можливі результати; виховувати бажання вчитися, впевненість у власних можливостях, не боятися допущених помилок,

Підсумкове тестування проводять наприкінці навчального року, воно передбачає зіставлення досягнень молодших школярів з очікуваними результатами навчання, визначеними навчальною програмою.

Орієнтовний зміст та результати навчання 1 клас

Орієнтовний зміст навчання	Очікувані результати навчання
I. Мнемотехніка та її секрети (9 год)	
<p>Учень / учениця: <i>має уявлення про історію мнемотехніки, про основні принципи засвоєння складної інформації;</i> <i>знає геометричні фігури, наводить їх аналогії; розрізняє види аналогій та застосовує прийом “Аналогія”;</i> <i>створює асоціативні історії за допомогою прийомів “Послідовні асоціації” та “Небилиця”;</i> <i>знає і називає спосіб створення змістовних історій за допомогою прийомів “Синтез”, “Небилиці” та “Комік”;</i> <i>має уявлення про історію письма, відтворює інформацію за допомогою прийомів “Піктограми” та “Стенографіст”;</i> <i>самостійно шифрує інформацію за допомогою прийомів “Цифрові та буквені” піктограми і “Стенографіст”;</i> <i>засвоює скоромовки та вірші за допомогою прийомів освітньої мнемотехніки;</i> <i>розуміє спосіб запам’ятовування чисел за допомогою прийому “Цифрообраз”</i> <i>вивчає секрети для ефективного запам’ятовування будь-якої складної інформації;</i> <i>поліпшує мнемічні здібності</i></p>	<p>Таємнича мнемотехніка.</p> <p>Секрети геометричних фігур.</p> <p>Асоціація – секрет запам’ятовування.</p> <p>Як запам’ятати групу слів.</p> <p>Нові таємниці шифрування.</p> <p>Цифрові та буквені піктограми.</p> <p>Секрет вивчення віршів та скоромовок.</p> <p>Цікаві цифрообрази.</p> <p>Таємниці суперпам’яті</p>
II. Цікаво про важливе (9 год)	
<p>Учень / учениця: <i>знає екстрені телефонні номери, номери телефонів батьків та родичів;</i> <i>відтворює визначення понять “природа”, “повітря”, “вода”, “грунт” та розуміє правила поведінки у природі;</i> <i>знає і дотримується правил поведінки та культури поведінки у школі; свідомо вибирає місце і предмети гри чи занять</i></p>	<p>Важливі телефони.</p> <p>Цікаво про природу.</p> <p>Правила поведінки у природі.</p> <p>Культура поведінки у школі.</p> <p>Важливо про ігри</p>

<p>Учень / учениця: <i>знає</i> поняття “предмет” та його ознаки; <i>називає</i> порядкові номери кольорів веселки, <i>має уявлення про</i> історію календаря, його різновиди, <i>знає</i> назви та порядок місяців, пори року</p>	<p>Предмет (об’єкт) та його ознаки. Таємниця кольорів. Цікаво про календар. Секрети місяців</p>
III. Таємниці математики (5 год)	
<p>Учень / учениця: <i>наводить</i> визначення понять “додавання”, “віднімання” та <i>розуміє</i> сутність дій додавання і віднімання; <i>знає</i> поняття “задача” та структуру математичної задачі; <i>знає</i> визначення геометричних фігур: точка, пряма, крива, промінь, відрізок, ламана та їх істотні ознаки; <i>знає</i> поняття “кут”, “транспортир” та види кутів; <i>класифікує</i> кути (гострі, тупі, прямі); <i>знає</i> поняття “маса” та “вага”, одиниці вимірювання маси та місткості – грам, кілограм, центнер, тонна і літр</p>	<p>Додавання і віднімання. Математична задача та її складники. Точка, лінії, ознаки. Кути та їх види. Одиниці маси та місткості</p>
IV. Мовні таємниці (6 год)	
<p>Учень / учениця: <i>знає</i> визначення понять: “мова”, “фонетика”; “голосні та приголосні звуки”; асоціації характеристик приголосних звуків – твердих, м’яких та пом’якшених; дзвінких і глухих приголосних; акустичних пар; звуків, які позначаються двома буквами, та буквосполучень, що можуть позначати один звук; поняття істоти і неістоти та їх ознаки; слова з буквосполученнями ДЗ та ДЖ та словникові слова з буквою Г</p>	<p>Секрети мови. Таємниці звуків. Секрети істот та неістот. Секрети буквосполучень ДЖ. Секрети буквосполучень ДЗ. Секрет словникових слів із буквою Г</p>
V. Моя країна – Україна (4 год)	
<p>Учень / учениця: <i>знає і називає</i> Державні символи України (Герб, Прапор Гімн); <i>класифікує</i> 7–9 рослин-символів України; <i>називає і демонструє</i> на карті країни-сусіди України; <i>відтворює</i> поняття “фольклор” і “казка”, <i>розрізняє</i> види казок</p>	<p>Державні символи України. Рослини-символи України. Країни - сусіди України. Усна народна творчість: казки</p>
	<p>Повторення і систематизація вивченого матеріалу. Тестування (1 год)</p>

2 клас

Очікувані результати навчання	Орієнтовний зміст навчання
I. Мнемотехніка та її секрети (6 год)	
<p>Учень / учениця: <i>розуміє</i> важливість використання мнемотехніки в навчанні, <i>знаходить</i> спільні ознаки, якості, властивості предметів, <i>самостійно</i> перетворює об'єкти на інші за значенням та образом, що легші для запам'ятовування; <i>записує</i> за допомогою окремих ключових букв тексту інформацію, <i>схематично</i> зображує спрощені малюнки; <i>користується</i> різноманітними образами, що легко асоціюються з числом свого порядкового номера</p>	<p>Таємнича мнемотехніка. Аналогії – секрети запам'ятовування. Нові таємниці шифрування. Таємниці піктографії. Секретні номери. Підсумок за темою “Мнемотехніка та її секрети”</p>
II. Цікаво про важливе (8 год)	
<p>Учень / учениця: <i>розуміє</i>, що таке алгоритм; <i>використовує</i> алгоритм під час вивчення віршів; <i>називає</i> правила роботи за комп'ютером; <i>знає</i> будову клавіатури, створює образні асоціації для запам'ятовування “гарячих клавіш”; <i>називає</i> чинники здоров'я, <i>пояснює</i> правила здорового харчування, загартування; <i>дотримується</i> розпорядку дня школяра; <i>розрізняє</i> корисні та шкідливі звички; <i>знає</i> визначення природи, <i>розпізнає</i> властивості повітря, води та ґрунту; <i>знає</i> правила безпеки життєдіяльності, <i>узагальнює</i> знання про правила поведінки у природі</p>	<p>Алгоритми у житті. Алгоритм вивчення віршів. Правила роботи за комп'ютером. Таємниці роботи з клавіатурою комп'ютера. Таємниці збереження здоров'я. Цікаво про природу. Безпечне довкілля. Правила поведінки у природі. Підсумок за темою “Цікаво про важливе”</p>

III. Таємниці математики (7 год)	
<p>Учень / учениця: <i>знає</i> поняття “множення” і “ділення” та компоненти при множенні й діленні; <i>розпізнає</i> геометричні фігури за істотними ознаками; <i>орієнтується</i> на площині і в просторі, знаходить асоціативні образи з природними об’єктами; <i>знає</i> одиниці вимірювання часу; <i>користується</i> годинником для визначення часу, <i>розрізняє</i> види годинників; <i>знає</i> одиниці вимірювання маси та місткості, вартості; <i>користується</i> ігровими грошима, проводить операції з грошима</p>	<p>Множення і ділення. Геометричні фігури: куб, куля, циліндр, конус, піраміда. Геометричні фігури: об’ємні та плоскі. Одиниці вимірювання часу. Одиниці вимірювання маси та місткості. Одиниці вимірювання вартості. Підсумок за темою “Таємниці математики”</p>
IV. Мовні таємниці (9 год)	
<p>Учень / учениця: <i>має уявлення</i> про роль мови в житті народу; <i>розрізняє</i> види мовлення (усне, писемне), <i>дотримується</i> вимог до усного й писемного мовлення; <i>розрізняє</i> види речень за метою висловлювання та інтонацією; <i>має уявлення</i> про текст, <i>розпізнає</i> його будову (зачин, основна частина, кінцівка); <i>добирає</i> заголовки; <i>визначає</i> види текстів (опис, розповідь, міркування); <i>знає</i> систему вивчення словникових слів; <i>розрізняє</i> власні й загальні слова – назви предметів, <i>знає та використовує</i> правила написання великої букви у власних назвах; <i>розрізняє</i> частини казкової розповіді; <i>знає</i> алгоритм читання казки; <i>досліджує</i> особливості оповідання, <i>знає</i> алгоритм роботи над оповіданням</p>	<p>Мова і мовлення (усне й писемне мовлення). Речення та його види. Текст, його будова, види текстів. Словникові слова. Велика буква у власних назвах. Казка, її частини. Алгоритм роботи над казкою. Оповідання. Вчимося читати оповідання. Підсумок за темою “Мовні таємниці”</p>
V. Моя країна – Україна (4 год)	
<p>Учень / учениця: <i>пояснює</i> символіку України: державну, народну, <i>наводить</i> приклади;</p>	<p>Символи України: державні та народні.</p>

<p><i>називає 7–9 народних свят України, пояснює традиційні обряди, пов’язані зі святами; читає і називає нескладні за змістом і формою фольклорні та літературні тексти (загадка, лічилка, казка, вірш, оповідання); розрізняє з опорою на найпростіші жанрові особливості тексти малих фольклорних форм, що опрацьовувалися під час навчання, а також літературних жанрів (казка, вірш, оповідання, уривки з повістей-казок), правильно їх називає</i></p>	<p>Свята України.</p> <p>Усна народна творчість: фольклор.</p> <p>Підсумок за темою “Моя країна – Україна”</p>
--	--

3 клас

Орієнтовний зміст навчання	Очікувані результати навчання
I. Мнемотехніка та її секрети (6 год)	
<p>Учень / учениця: знає легенду про Мнемозіну; називає відомі прийоми запам’ятовування; вміє асоціативно пов’язувати слова з образами; вміє асоціативно пов’язувати слова з предметами інтер’єру, розташованими у певній послідовності, ознайомлюється з різновидами спортивної мнемотехніки; вміє асоціативно пов’язувати слова з невеликими предметами, розташованими у певній послідовності</p>	<p>Мнемозіна та її секрети. Приєм “Нумерація”.</p> <p>Секрет Цицерона.</p> <p>Спортивна мнемотехніка. Ланцюжок успіху.</p> <p>Підсумок за темою “Мнемотехніка та її секрети”</p>
II. Цікаво про важливе (9 год)	
<p>Учень / учениця: називає конфліктогени, що заважають ефективному спілкуванню; знає правила ефективного спілкування; формує навички переказування текст у “Правила спілкування”; набуває навичок здорового способу життя; називає планети Сонячної системи у порядку розташування їх від Сонця; розпізнає предмети живої і неживої природи, рукотворні об’єкти;</p>	<p>“Шкідники” спілкування.</p> <p>Правила ефективного спілкування. Секрети здоров’я. Планети Сонячної системи.</p> <p>Жива і нежива природа.</p>

<p><i>описує</i> сезонні явища природа; <i>називає</i> властивості води; <i>має уявлення</i> про головні ознаки найпростіших типів музики (пісня, танець, марш)</p>	<p>Явища природи. Вода у природі. Музичні поняття та терміни. Підсумок за темою “Цікаво про важливе”</p>
<p>III. Таємниці математики (4 год)</p>	
<p>Учень / учениця: <i>знає</i> поняття “дроби”, “чисельник”, “знаменник”; <i>тлумачить</i> дріб як одну або кілька рівних частин цілого; <i>називає</i> елементи геометричних фігур у просторі; <i>розпізнає і класифікує</i> геометричні фігури за істотними ознаками;</p> <p><i>називає</i> 7–9 найвідоміших математиків і їхні основні досягнення</p>	<p>Дроби.</p> <p>Геометричні фігури у просторі: конус, циліндр, піраміда, куля, прямокутний паралелепіпед (куб).</p> <p>Генії математики. Перевіряю свої досягнення з теми “Таємниці математики”</p>
<p>IV. Мовні таємниці (10 год)</p>	
<p>Учень / учениця: <i>з’ясовує</i> будову слова; <i>утворює</i> нові слова; <i>пояснює</i> роль закінчень, значення префіксів і суфіксів для правильного вживання слів усно та на письмі; <i>розповідає</i> про іменник як частину мови, користуючись ОПК (опорним планом-конспектом);</p> <p><i>розповідає</i> про прикметник як частину мови, користуючись ОПК (опорним планом-конспектом); <i>добирає</i> омоніми, синоніми, антоніми;</p> <p><i>розповідає</i> про дієслово як частину мови, користуючись ОПК (опорним планом-конспектом); <i>знає</i> граматичну основу речення (підмет і присудок)</p>	<p>Будова слова.</p> <p>Іменник. Вивчення відмінків. Рід і число іменників. Слова з апострофом. Робота над орфограмами (<i>йо, ьо; префікси з-, с-, роз-, без-</i>).</p> <p>Прикметник.</p> <p>Омоніми, синоніми, антоніми.</p> <p>Дієслово.</p> <p>Граматична основа речення. Підсумок за темою “Мовні таємниці”</p>

V. Моя країна – Україна (5 год)

Учень / учениця:

називає 7–9 найуживаніших українських фразеологізмів, *пояснює* їх значення; *добирає* до фразеологізмів близькі за значенням слова;

називає Сім найвідоміших чудес України; *знає* історію основних пам'ятних подій, державних і народних свят України, *наводить* приклади їх

Українські фразеологізми.

Сім чудес України.
Пам'ятні події, державні й народні свята України.
Славетні українці.
Підсумок за темою “Моя країна – Україна”

4 клас

Орієнтовний зміст навчання	Очікувані результати навчання
I. Мнемотехніка та її секрети (6 год)	
<p>Учень / учениця: <i>застосовує</i> методи і прийоми мнемотехніки в освітньому процесі; <i>засвоює</i> інформацію на логічно-образному рівні; <i>використовує</i> універсальний алгоритм засвоєння інформації; <i>застосовує</i> навички асоціативно пов'язувати слова з образами; <i>володіє</i> знаннями навчатися самостійно</p>	<p>Що таке освітня мнемотехніка. Маленькі секрети великої уяви. Універсальний алгоритм засвоєння інформації. Приєм "Нумеролог". Формування навичок навчатися самостійно. Підсумок за темою "Мнемотехніка та її секрети"</p>
II. Цікаво про важливе (8 год)	
<p>Учень / учениця: <i>знає</i> правила поведінки у пам'ятних місцях під час урочистих заходів; <i>називає</i> Сім чудес світу; <i>розповідає</i> про птахів, звірів, комах, риб за опорними-планами конспектами; <i>ознайомлюється</i> з нерозгаданими таємницями світу (течія Гольфстрім, Бермудський трикутник та ін.)</p>	<p>Правила поведінки у пам'ятних місцях під час урочистих заходів. Сім чудес світу. Птахи-рекордсмени. Звірі-рекордсмени. Комахи-рекордсмени. Риби-рекордсмени. Нерозгадані таємниці. Підсумок за темою "Цікаво про важливе"</p>
III. Таємниці математики (6 год)	
<p>Учень / учениця: <i>класифікує</i> трикутники; <i>називає</i> істотні ознаки трикутника, прямокутника (квадрата); <i>добудовує</i> лінійні діаграми; порівнює й узагальнює дані, вміщені у таблицях, на діаграмах; <i>вимірює величини</i> (довжина, маса, темпера-</p>	<p>Многокутники. Трикутник. Многокутники. Прямокутник. Квадрат. Геометричні фігури. Діаграми, їх види.</p>

<p>тура, час, місткість (об'єм) за допомогою підручних засобів та вимірювальних приладів; <i>виконує</i> перетворення, порівняння, додавання і віднімання іменованих чисел; <i>використовує</i> різні одиниці вимірювання величин для розв'язання повсякденних проблем</p>	<p>Узагальнення понять: <i>довжина, маса, місткість, час.</i></p> <p>Підсумок за темою “Таємниці математики”</p>
IV. Мовні таємниці (8 год)	
<p>Учень / учениця: <i>розповідає</i> про дієслово як частину мови, користуючись ОПК, розрізняє дієвідміни; <i>розповідає</i> про займенник як частину мови, користуючись ОПК; <i>розповідає</i> про числівник як частину мови, користуючись ОПК; <i>розповідає</i> про прислівник як частину мови, користуючись ОПК; <i>розповідає</i> про службові частини мови та вигук, користуючись ОПК;</p> <p><i>уміє</i> писати перекази за алгоритмом;</p> <p><i>називає</i> однорідні члени речення; <i>використовує</i> розділові знаки при однорідних членах речення</p>	<p>Дієслово. Дієвідміни. Займенник.</p> <p>Числівник.</p> <p>Прислівник.</p> <p>Службові частини мови та вигук. Прийменник, сполучник, частка. Секрети написання переказів. Однорідні члени речення. Розділові знаки при однорідних членах речення. Підсумок за темою “Мовні таємниці”</p>
IV. Моя країна – Україна (6 год)	
<p>Учень / учениця: <i>характеризує</i> природні зони України, наводить приклади; <i>описує</i> 9–10 прикладів з Червоної книги України; <i>знає</i> 9–10 відомих українських художників; <i>знає</i> 9–10 відомих українських письменників; <i>знає</i> 9–10 прикладів про внесок українців у винаходи людства, інші досягнення</p>	<p>Природні зони України. Червона книга України.</p> <p>Відомі українські художники. Відомі українські письменники. Внесок українців у винаходи людства, інші досягнення. Підсумок за темою “Моя країна – Україна”</p>

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
курсу за вибором “Мнемічні таємниці” (34 год)**

1 клас

№ уроку	Зміст навчального матеріалу	Дата	Примітка
Тема 1. Мнемотехніка та її секрети			
1	Таємнича мнемотехніка		
2	Секрети геометричних фігур		
3	Асоціація – секрет запам’ятовування		
4	Як запам’ятати групу слів		
5	Таємниці шифрування		
6	Цифрові та буквені піктограми		
7	Секрет вивчення віршів та скоромовок		
8	Цікаві цифрообрази		
9	Таємниці суперпам’яті		
Тема 2. Цікаво про важливе			
10	Важливі телефони		
11	Цікаво про природу		
12	Правила поведінки у природі		
13	Культура поведінки у школі		
14	Важливо про ігри		
15	Предмет (об’єкт) та його ознаки		
16	Таємниця кольорів		
17	Цікаво про календар		
18	Секрети місяців		
Тема 3. Таємниці математики			
19	Додавання і віднімання		
20	Математична задача та її складники		
21	Точка, лінії, ознаки		
22	Кути та їх види		
23	Одиниці вимірювання маси та місткості		
Тема 4. Мовні таємниці			
24	Секрети мови		
25	Таємниці звуків		
26	Секрети істот та неістот		
27	Секрети буквосполучень ДЖ		
28	Секрети буквосполучень ДЗ		
29	Секрет словникових слів з буквою І		
Тема 5. Моя країна – Україна			
30	Державні символи України		
31	Рослини-символи України		
32	Країни -сусіди України		
33	Усна народна творчість: казки		
34	Перевіряю свої досягнення за рік. Тестування		

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
курсу за вибором “Мнемічні таємниці” (34 год)**

2 клас

№ уроку	Зміст навчального матеріалу	Дата	Примітка
Тема 1. Мнемотехніка та її секрети			
1	Таємнича мнемотехніка		
2	Аналогії – секрети запам’ятовування		
3	Нові таємниці шифрування		
4	Таємниці піктографії		
5	Секретні номери		
6	Перевіряю свої досягнення з теми “Мнемотехніка та її секрети”		
Тема 2. Цікаво про важливе			
7	Алгоритми у житті		
8	Алгоритм вивчення віршів		
9	Правила роботи за комп’ютером		
10	Таємниці роботи з клавіатурою комп’ютера		
11	Таємниці збереження здоров’я		
12	Цікаво про природу		
13	Безпечне довкілля. Правила поведінки у природі		
14	Перевіряю свої досягнення з теми “Цікаво про важливе”		
Тема 3. Таємниці математики			
15	Множення і ділення		
16	Геометричні фігури: куб, куля, циліндр, конус, піраміда		
17	Геометричні фігури: об’ємні та плоскі		
18	Одиниці вимірювання часу		
19	Одиниці вимірювання маси та місткості		
20	Одиниці вартості		
21	Перевіряю свої досягнення з теми “Таємниці математики”		
Тема 4. Мовні таємниці			
22	Мова і мовлення (усне і писемне мовлення)		
23	Речення та його види		
24	Текст, його будова		
25	Види текстів		
26	Словникові слова		
27	Велика буква у власних назвах		
28	Казка, її складники. Алгоритм роботи над казкою		
29	Оповідання. Вчимося читати оповідання		
30	Перевіряю свої досягнення з теми “Мовні таємниці”		
Тема 5. Моя країна – Україна			
31	Символи України: державні та народні		

32	Свята України		
33	Усна народна творчість: фольклор		
34	Перевіряю свої досягнення з теми “Моя країна – Україна”		

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
курсу за вибором “Мнемічні таємниці” (34 год)
3 клас**

№ уроку	Зміст навчального матеріалу	Дата	Примітка
Тема 1. Мнемотехніка та її секрети			
1	Мнемозіна та її секрети		
2	Прийом “Нумерологія”		
3	Секрет Цицерона		
4	Спортивна “мнемотехніка”		
5	Ланцюжок успіху		
6	Перевіряю свої досягнення з теми “Мнемотехніка та її секрети”		
Тема 2. Цікаво про важливе			
7	“Шкідники” спілкування		
8	Правила ефективного спілкування		
9	Секрети здоров’я		
10	Планети Сонячної системи		
11	Жива і нежива природа		
12	Явища природи		
13	Вода у природі		
14	Музичні поняття та терміни		
15	Перевіряю свої досягнення з теми “Цікаво про важливе”		
Тема 3. Таємниці математики			
16	Дроби		
17	Геометричні фігури у просторі: конус, циліндр, піраміда, куля, прямокутний паралелепіпед (куб)		
18	Генії математики		
19	Перевіряю свої досягнення з теми “Таємниці математики”		
Тема 4. Мовні таємниці			
20	Будова слова		
21	Іменник		
22	Вивчення відмінків Рід і число іменників		
23	Слова з апострофом		
24	Робота над орфограмами (<i>йо, ьо, префікси з-, с-, роз-, без-</i>)		
25	Прикметник		

26	Омоніми, синоніми, антоніми		
27	Дієслово		
28	Граматична основа речення		
29	Перевіряю свої досягнення з теми “Мовні таємниці”		
Тема 5. Моя країна – Україна			
30	Українські фразеологізми		
31	Сім чудес України		
32	Пам’ятні події, державні і народні свята України		
33	Славетні українці		
34	Перевіряю свої досягнення з теми “Моя країна – Україна”		

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
курсу за вибором “Мнемічні таємниці” (34 год)
4 клас**

№ уроку	Зміст навчального матеріалу	Дата	Примітка
Тема 1. Мнемотехніка та її секрети			
1	Що таке освітня мнемотехніка		
2	Маленькі секрети великої уяви		
3	Універсальний алгоритм засвоєння інформації		
4	Приєм “Нумерологія”		
5	Формування навичок навчатися самостійно		
6	Підсумок за темою. Перевіряю свої досягнення з теми “Мнемотехніка та її секрети”		
Тема 2. Цікаво про важливе			
7	Правила поведінки у пам’ятних місцях під час урочистих заходів		
8	Сім чудес світу		
9	Птахи-рекордсмени		
10	Звірі-рекордсмени		
11	Комахи-рекордсмени		
12	Риби-рекордсмени		
13	Нерозгадані таємниці		
14	Перевіряю свої досягнення з теми “Цікаво про важливе”		
Тема 3. Таємниці математики			
15	Многокутники. Трикутник		
16	Многокутники. Прямокутник. Квадрат		
17	Геометричні фігури		
18	Діаграми, їх види		
19	Узагальнення понять: “довжина”, “маса”, “місткість”, “час”		

20	Перевіряю свої досягнення з теми “Таємниці математики”		
Тема 4. Мовні таємниці			
21	Дієслово		
22	Займенник		
23	Числівник		
24	Прислівник		
25	Службові частини мови та вигук Прийменник, сполучник, частка		
26	Секрети написання переказів		
27	Однорідні члени речення. Розділові знаки при однорідних членах речення		
28	Перевіряю свої досягнення з теми “Мовні таємниці”		
Тема 5. Моя країна – Україна			
29	Природні зони України		
30	Червона книга України		
31	Відомі українські художники		
32	Відомі українські письменники		
33	Внесок українців у винаходи людства, інші досягнення		
34	Перевіряю свої досягнення з теми “Моя країна – Україна”		

Список використаних джерел

1. Чепурний Г. А. Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти: навчально-методичний посібник. – Тернопіль : Мандрівець, 2017. – 208 с.
2. Чепурний Г. А. Освітня мнемотехніка: навчально-методичний посібник. – Тернопіль : Мандрівець, 2020. – 152 с.
3. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (2018 р.)
[<https://osvita.ua/school/program/program-1-4/60407/>]
4. Типова освітня програма початкової освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна (2018 р.)
[<https://osvita.ua/school/program/program-1-4/60408/>]
5. Державний стандарт початкової освіти [<https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>]